

BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III

SUPPL.
PALATINA

C

30

NAPOLI

964.

626.597

EPISTOLA

PASTORALIS

AD CLERUM

POPULUMQUE UNIVERSUM

DIOECESIS

CATHACENSIS

ROMAE

EX TYPOGRAPHIA SALVIUCCI

1852

IMPR. Fr. T. M. Larco Ord. Praed. S. Pal. Ap. Mag. soc.
IMPR. Fr. A. Ligi-Bassi Ord. Min. C. Archiep. Icon. Viceng.

RAFAEL MARIA

DE FRANCO

DEI ET APOSTOLICAE SEDIS GRATIA

EPISCOPUS CATHACENSIS

DIGNITATIBUS, CANONICIS, PAROCHIS, UTRIQUE CLERO ET POPULO
DIOECESIS SUAE

SALUTEM ET PACEM A DOMINO SEMPTERNAM

Mos est, et ab antiquis fere temporibus, venerabiles Fratres, et Filii in Christo Jesu dilectissimi, ut qui ad Sacerdotii fastigium, sive complementum, per manuum impositionem, eveeti sunt, per litteras ad suas oves, ipsa Consecrationis die, statim scilicet convertantur, dedicationem suam nuncient, primos animi sensus aperiant, sicque pastoralis sollicitudinis veluti encaenia celebrent. Hunc vel optimum morem et sponte, et alacriter proseguere in animo est. At quibus, et dignioribus exordiar, quam illis Sanctissimi Papae Leonis amplissimis verbis, quibus ad culmen Pontificatus assumptus: *Quid tam insolitum, ait, tam pavendum, quam labor fragili, sublimitas humili, dignitas non merenti?* Ego, Fratres, ac Filii, ego inquam, tanto muneri impar, nullo nempe meritorum suffragio commendatus, nullisque suffultus virtutibus, quae, testante Apostolo, in Episcopo praelucere debent, ego inquam, ego sum fragilis, ego humilis, ego indignus. Quapropter ex aequo intelligitis quot, quosque in me sensus excitaverit utriusque Siciliae FERDINANDI II. religiosissimi Regis inopinatus nuncius me, Pio insuper IX. Pontifice Maximo adprobante, et instituente, ad illustrem Cathacensem Episcopatum evocans, desi-

gnans, ac praesentans. Quod, ut audiui, statim obmutui, immo et obstupui, utque legi, mihi, meisque oculis fidem negabam. Tandem ut stupor evanuit, meque in gravissimo animae periculo jam jam versari intellexi, magis magisque horruui, ac contremui. *Quid tam insolitum?* tum primo clamavi: *Nonne decet, imo et oportet, ut Pontifex sit sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus, uno verbo undequaque irreprehensibilis?* *Quid tam pavendum* deinde! Num importabili oneri, verum et Angelis etiam formidabili, debiles audeam, perfractosque supponere humeros? Si Generalis Episcoporum Vicarii, quo diu functus sum, munus abdicare me prudentia docuit, valeam ne et Episcopatum ipsum, inter ingentia onera ingens onus digne, ac laudabiliter sustinere? *Nonne Episcopi nomen plus sonat operis, quam honoris?* *Non eram dignus vocari Episcopus*, agebat Ambrosius, *vocari Apostolus*, ipsemet Paulus fatebatur; numquid homunculus ego tantis ero vel superbiae, vel ignaviae tenebris obcoectus, qui idoneus iudicer, ac dignus? *Quomodo nomen congruere poterit actioni, actio nomini respondere?* Quomodo item ero gregi credito profuturus? Et si nullo, quid mihi inde erit, quid gregi cum Dominus in illo novissimo die iudex adveniet? *Et durissimum sane iis, qui praesunt, iudicium fiet!* Hinc tristitia magna, et ingens dolor exortus, anxius, et dubius eveni, ita ut *supra modum gravatus* dignitatem illam omnino abnuere decrevissem, et in privati hominis statu Deo quietius famulari, animaeque meae saluti liberius, faciliusque prospicere. Tum vero et aliud gravissimum momentum mihi venit in mentem, si nempe Deus, *cujus judicia abyssus sunt multa*, quique etiam ex piscatoribus, et publicanis facit Apostolos, haec Ipsemet disposuerit, ita ut vocationi suae sanctae improvide obsistens, pro quiete laborem, difficultates pro facilitate, ruinam invenirem pro salute. Quare ne in re tanta, meo duntaxat fretus iudicio, *nimis fuissem in memetipsum fideus*, ad Auctorem luminum, et Confiliorum Deum preces, ac lacrimas ex corde pro-

fudi, pro certo habens, illum, cujus sponsae, Ecclesiae negotium agebatur, voluntatis suae argumentum indubium praebiturum, ac si reapse me Ipse elegisset, utrumque ostensurum. Episcopos insuper scientiis, ac virtutibus omnibus praeclaros, aliosque in sanctitate, et justitia probatissimos viros consului, ut mihi libenter quidquid de re sentirent, palam facerent. Sicque collatis undequaque sententiis, ac Divinae Voluntati acquiescens, eamque pronus in terram adorans, dignitatem praedictum a me neque petitam, neque exoptatam, sed ultro oblatam tandem suscepi, atque in Episcopum passus sum consecrari. Et licet charioribus sanguinis, et consuetudinis vinculis vel penitus exolvi vis fuerit, meque scirem in immensum, ac periculis innumeris scatentem oceanum naviculari oportere, *strictiorem videlicet exinde pro animabus vestris rationem redditurum*, tamen et hilariter feci, *quoniam a Domino factum est istud*. Quapropter curas omnes, et sollicitudines meas in Deum conjiciens, plene confido, *adjuvantibus et vobis*, uti enixe nunc adprecor, *in orationem ad Deum . . . ut qui coepit in me opus bonum Ipse perficiat*, detque virtutem qui contulit dignitatem, et qui honoris est auctor fiat administrationis adjutor; mea namque cum Habacuc semper erit oratio: *Domine, opus tuum . . . vivifica illud!* Ita et vos deprecamini; » Ejus enim est, eos, quos tanquam Aaron » ad pastorale ministerium vocavit, potenti auxilio suo tueri, » et confortare, ut illud sancte, atque ex Ecclesiae utilitate valeant explere ». Astu quoque confide, mea dilectissima sponsa, divo Ambrosio, divoque Augustino dignissima, perillustris Cathacensis Ecclesia, quam nunc primo viribus omnibus, omnibusque cordis affectibus iterum iterumque complector: Neque te pudeat ob indignitatem sponsi, meam te dici sponsam; tui enim merito decorabor, tuque nostrum spirituale connubium virtute collustrabis tua, ac Deo in opportunitatibus adjutore, sospitabis insuper, fortunabis.

Haec vobis, Fratres, ac Filii, de electione mea nuncianda

erant. Libenter omittam reliqua, quae ad me praecipue spectant, cum me comprovincialem vestrum probe, et ab ipsa adolescentia jam noscatis. At si quod sim nostis, quidnam erim planum vobis est intelligere, *scientibus enim legem loquor. Cum esses junior, Petrum Christus admonuit, cingebas te, et ambulabas quo volebas; cum autem senueris, alter te cinget, et feret quo non vis.* Ad mortem siquidem Apostolorum Principis haec referenda sunt verba; at optime ad ministerii debitum identidem accipi queunt. Si Sacerdotio senis eram, Episcopatu nunc senior; ero proinde, non ut volo, sed ut debeo; non ut humanitas mulcet, sed ut urget officium; faxitque Deus, quod revera talis evadam, meipsum omnibus exemplum praebens, sacrumque implens ministerium! Scopulos quidem Episcopalis vitae, fastum nempe, luxum, socordiam, personarum acceptionem, divitiarum cupidinem, quae, uti assolet, valde animum pulsan, ac blandiuntur, Deo opitulante, veluti Scyllam, et Carybdim aufugiam; curisque coeteris abdicatis, ac Apostolico duntaxat muneri semper intentus, et in *Dei Evangelium segregatus*, quae ipsi sanxerunt canones, quaeque, et quidem non pauca, expedienda mandarunt Episcopis, omni studio explere conabor; Verum Christi divini Pastoris vestigia pro virili parte prosequens, non iudex ero, aut vindex asper, et durus, sed Pastor benevolus, tenerrimus Pater; immo *forma factus gregis ex animo*, quoniam haec fuit oblatio, et sacrificium meum, eum Evangelium meis humeris imposuit Consecrator, omnia, dum valeam, omnibus me facturum spondeo, et si oportuerit, ut gregem mihi creditum ad finem perfectum perducere valeam, vitam ipsam impendere, meum et ipsum sanguinem effundere, vel libenter, ut bonus pastor, faciam; in his enim omnibus *aemulabor charismata meliora*, si Deus, ut spero, et quem enixissime adprecor, *dabit intrinsecus incrementum; fiduciam quippe habeo per Christum in Deum, non quod sufficiens sum, sed sufficientia mea in Deo est.*

*Multa item mihi fiducia est apud vos, Fratres, Filiique charissimi, multa mihi gloriatio pro vobis, unde gaudio magis perfundor ac magis, quod apud homines non durae cervicis, immo optimae indolis, spectataeque virtutis Episcopum Divina Providentia me posuerit. Paucis alloquor singulos. Significatum enim est mihi de vobis, ac de virtutibus vestris primo, Perillustres Cathedralis Dignitates, et Canonici, quorum alios familiaritate jam, atque consuetudine, qua usus sum, agnosco, alios vernantibus annis condiscipulos habui, ipsumque Decanum primam Capituli Dignitatem, quod honoris gratia dico, Rectorem meum solertissimum, Praeceptoremque doctissimum sum veneratus. Scio, inquam, propterea, et certus sum, quot, quibusque virtutibus prae caeteris in Dei Ecclesia collucescitis; unde optime merito nobiliori Sacerdotum coetui, Cathedrali Synedrio, cooptati, angelico fungimini officio, Seraphim scilicet quotidie copulamini, ac repetitis vicibus inelamatis: *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Omnipotens*. De hujusmodi praecellentissimo Vobis collato munere quam maxime gratulor, nec dubito, quin socordia sedulitatem imminuat, aut morum prae-
vitas officii sanctitatem obnubilet. Consortes autem in tantis, tantisque sollicitudinibus jure vocati, Vos, qui selectissimis doctrinis satis superque imbuti jam estis, sanioribus quidem consiliis, hoc quoque mihi polliceor, me juvabitis; vestrum namque erit exiguis Pastoris viribus praebere auxilium, quoniam *salus ubi multa consilia*, ac totius generis adjumentis in Episcopali regimine me fulciri. Sed si sancti, sed si docti, sanctificamini adhuc, et erudimini, *adsistricem a Deo sapientiam* exquirentes, nam Illo sanctius famulari, Ejusque Ecclesiae opitulari aptius, velut lapillis pretiosissimis coronam vestram erit intexere, qui Coronatorum Apocalypsis seniorum loca implere debebitis.*

Haec eadem vobis, Collegialium Ecclesiarum Canonici, ne eadem prolixius repetam, dicenda puto; nam licet inferioribus addicti Ecclesiis, nonnisi Deo ipso exolvitis laudes, Eidemque

mancipium vestrum impenditis ; hoc imo animum addat oportet, ut in virtutibus prae aliis magis proficiatis.

At urgens magis negocium Vobiscum habeo , Animarum Curatores, et Compastores, robur, decusque meum, quippe qui mecum *pondus diei sustinetis, et aestus*. Onus heu! quam grave, quam grande! Sed fortiter agite, nam illud Dei gratia suave reddit, ac leve. Equidem onus est, sed onus amoris, meritisque undequaque refertum. Nulla profecto vobis requies! *Pastor oves agnoscit*, Ugo ait a S. Victore, *infirmas consolidat, ad pascua ducit, et reducit, lupos arcet, morbidas sanat, errantes reducit, debiles portat, pereuntes requirit*. Ex dictis quid haec verba significant facillime intelligitis, nempe quod rudes Parochus instruit, mores ipse componit, vitia redarguit, virtutes insinuat, tuetur pupillos, consolatur infirmos, sacramenta ministrat, preces fundit, pro populo celebrat, diu, noctuque insudat per-vigil, omnium necessitatibus praesto est: quae si negligat, *pro anima dabit animam*. Hoc autem nec suspicari datum est mihi de vobis, quorum zelus, et vigilantia pastoralis satis omnibus comperta est. Attamen meliora semper ominor vobis, semperque a vobis opperior.

Sacerdotes, Commilitones quoque mei, cultoresque vineae Sabaoth, et quotquot estis divino ministerio mancipati, quid dicam vobis? *Obsecro vos, ut digne ambuletis vocatione, qua vocati estis*. Unusquisque ctenim hominum, si seipsum tantum salvare conetur, sufficit: vos autem non sic; vocavit enim Deus ad salutem aliorum, nec Deo tantum in ordinatione vestra famulari spopondistis, sed Ecclesiae; hinc praegrandis collata vobis est dignitas, ac potestas in populum. Quibus innuo, Fratres, quam dedecens, quamque institutioni sit contrarium, aut se tanto muneri non reddere aptum, aut sibi soli prospiciens de populo non curare! Quam item tremendum propter tepiditatem evomi a Domino! Absint a vobis haec; sitque vita vestra exemplum directionis, studium sanctificationis, sacrificium lau-

dis, victima charitatis. Vobis enim opportuno tempore utar ad praedicandum Evangelium, ad confessiones excipiendas, ad caetera. Ex fontibus itaque purioribus, Scripturis nempe Sanctis, Ecclesiae Patribus, Sacris Canonibus, non ex dissipatis, turbulentisque cisternis doctrinam haustam zelo ferventiori diffundite, *non in sublimitate sermonis, non doctis humanae sapientiae verbis*, sed spiritus unctione, sed cordis affectu. E mystico purificationis calice sanctitatem indeptam gravibus vita, incessu, moribus indite. Externa quoque prospicite, templi nitorem, sacram Iyurgiam. Sed sunt inter vos, qui peculiari Instituto communem vitam ducentes, vel puerorum scholis sedulo incumbunt, vel sacris insudant Missionibus; quare toto corde gratias ago providentissimo misericordiarum Deo, qui tantis tantisque subsidiis pastorale meum communivit ministerium, Vosque, piarum scholarum Patres, Vosque, Redemptoristae, ex corde saluto, ac subsidium vestrum, ampliori, quo potestis conatu, ut mihi impendatis, efflagito.

Perfectiorem vero, strictioremque Vos vivendi regulam elegistis, Viri, ac Mulieres, sanctam qui vitam degitis in claustris; charitatis namque in Deum flamma flagrantiores, vos, vosmetipsos abnegantes, fortiter imitari jam vultis. Hinc ne cordis vestri extingatur sacra hic ignis, Deum luminum patrem nocte, dicque deprecor. Tria, quae vovistis, eja illa semper in mentem revocate, satagite exolvere. Ardua utique promisistis, difficilia, *nolite timere, grex pusillus*, Deus, qui spondit regnum, vis vobis erit, ac virtus. At *virtus sine labore non venit*, inquit Bernardus. Et quoniam aufugistis a saeculo, *solitarii semper estote passeret, simplices estote columbae in tectis, foraminibusque vestris*. Solus sit vobis Deus solatium, et conversatio, cui precibus iustate, et orationibus, divinam super vos, super populum, super Pastorem misericordiam exorantes.

Age nunc ad vos laetanter venio, optatissimi Adolescentes, nomen qui vestrum militiae clericali dedistis, quorum Deus

corona, pars, et haereditas erit, quique vel in ecclesiastico ephrebaeo, vel illum extra, studiis pervacatis. Bonam nacti indolem, Deo misericorditer primos animi vestri motus dirigente, jam nugacibus mundi oblectamentis vale dicitis, ac laborum potius, et vigiliarum in semitam placet ingredi, ut *formetur Christus in vobis*, sitisque revera, prout modo spes estis, salus et gloria plebis Israel. Gratulor vobis, Filii, meum cor, et viscera mea, sollicitudo item maxima. Quantum *vos cupiam in visceribus Jesu Christi* non dicam; dicam duntaxat, quod mei potius ipse obliviscar, quam vestrum, cum hoc praeceptum existimem pastoralis curae munus, perfectiorem juventutis institutionem. Utinam vos mihi, curisque meis ferventiori studio responderetis! Scientias, quoniam tempus est, totis viribus, affectuque praegrandi studeat; arcet enim Deus indoctos, ac repellit e Sanctuario, nec illis unquam, obtestor, manus imponam. Verum scientias vos adipisci oportet in Dei timore, qui *Sapientiae initium est*, librisque insudantes, cordis simplicitatem custodite, animi docilitatem colite, morum suavitatem discite, obedite praepositis, vitate jurgia, declinate a vitiis, uno, inquam, verbo, *estote perfecti sicut pater noster caelestis perfectus est*. Sed si *magnam velitis fabricam construere celsitudinis, a fundamento prius humilitatis cogitate*. Respiciat utique Deus humilitatem famulorum suorum, et *faciet vobis magna, qui potens est*, Sacerdotes nempe constituet in lege doctissimos, sanctissimos in virtutibus, *ad consummationem sanctorum*, in *opus ministerii*, in *aedificationem Corporis Christi*. Exultet sic in Vobis Ecclesia, laetetur Dioecesis, Societas glorietur.

Vobis nunc sermo sit, Amplissimi quibusvis praepositi rebus Magistratus, ac Ministri, Vobis, Optimates ornatissimi, spectabiles Proceres, quos cum supra coeteros dignitate, natalibus, honore, divitiis elevavit Deus, coeteros quoque virtutibus antecellere perfusissime gratulor. Vos enim in subjectos non inflat, qua fungimini, auctoritas, prout de vobis gratissi-

mum habeo testimonium. Illam potius inorum licentiae impen-
ditis comprimendae, vitiis extirpandis, criminibus compescen-
dis, obsequendo Regi, tuendae justitiae, fovendae virtuti. Qua-
re non auctoritate duntaxat haec agentes utimini, exemplum
insuper additis, ut populus propriis quasi oculis videat, non
audiat tantum, quo virtus, quo ferat error, quid faciendum, a
quo declinandum edicitis. *Amicti auro primo Vos rasa non estis*
testea, dum venerandam, uti quoque compertum est, Religio-
nem apprime colatis. Et sancte, sciteque facitis; Religio enim,
sola haec virgo coelestis, non armis, aut fastu, cincta virtuti-
bus, fide praesertim, amore, humilitate, patientia Imperium
firmat, mores ipsa inducit urbanos, quietem, ac Status tran-
quillitatem affert, fovet. Sectamini ergo illam, tutamini; Vosque
praeceuntes de virtute in virtutem in coelestis regni semitis totus
prosequetur populus, eritisque verbis, et factis moderatores mo-
rum, ac duces. Quid amplius? Pauperes tandem vobis commendo,
ac egentes, qui divites estis, si vestri optatis misereri Deum, si
sacculum non deficientem habere, si thesaurum recondere in
coelis, illumque conterere, qui *sedet in insidiis cum divitibus*.

Quotquot estis demum, dilectissimi Filii, cujusvis gradus,
saexus, aetatis, uno omnes complector eloquio. *Nolite confor-*
mari huic saeculo, saeculo infrunito, vertiginis, immoralitatis,
irreligionis, saeculo anarchico, saeculo, inquam, nequam, *sed*
reformamini in novitate sensus vestri . . . odientes malum, ad-
haerentes bono. Penset hinc unusquisque quid Deo, quid sibi,
quid proximo suo debeat: penset, ac implere conetur, quoniam
haec est universalis caecitas, et vulgare dictatum, videre bona,
eaeque probare, deteriora autem sequi. Diligite itaque, Filioli,
Deum, vestram diligite animam, diligite alterutrum, *omnia,*
omnia vestra in charitate fiant; hoc namque est primum, ma-
ximumque mandatum, hoc est secundum, et simile huic, quod
si solum fiat, sufficit. Saecularia vota colentes quasi nusquam
moriendum sit, in saeculo vivunt, suis concupiscentiis servicu-

tes, aut nullam resurrectionis spem habentes, corpore velut, ac anima morituri. Nequaquam ita de vobis cogito, Filii; at majori, qua possum, charitate hortor in Domino, dum tempus est, operari salutem, et sanctificationem vestram; veniet enim mors, et potestas tenebrarum: tunc tempus non erit amplius, sed *unicuique dabit Deus secundum opera ejus. De coeterno quaecumque sunt vera, pudica, justa, sancta... haec cogitate.*

En, Fratres, ac Filii omnes, quae primis hisce litteris summam attingere libuit; quamprimum autem veniam ad vos, et ore loquemur. Hoc unum addam, quod cum *omne bonum desursum sit*, DEUM OPTIMUM MAXIMUM exoremus quam maxime oportet, ut faciens Ipse nobis misericordiam suam, diutissime servet Pontificem Nostrum Sanctissimum PIVM IX, cui una simul vobiscum fide devincior, charitate, observantia: ut FERDINANDUM II. Regem nostrum, piissim, felicem, angustum sospitet semper, Eique fausta omnia in aevum tribuat: ut Catholicam Ecclesiam Ipsemet regat Deus, ejus inimicos humiliet, Principibus pacem, populo unitatem largiatur: ut Dioecesim istam universam per Sanctum Angelum suum Ipse custodiat, visitet, protegat, atque defendat: ut me demum Episcopum faciat juxta eorum suum, qui non modo *quos mihi dedit, non perdam ex eis quemquam*, verum ad aeterna pascua cum grege simul Pastor admittar, per Dominum nostrum JESUM CHRISTUM FILIUM EJUS, intercedentibus BEATISSIMA SEMPER VIRGINE IN CAELUM ASSUMPTA Cathedralis Titulari, Sanctisque nostris Patronis VITALIANO, Irenaco, Fortunato, Alphonso Maria, Rocho, Crispino, atque Crispiniano.

Auspiciem vero caelestis praesidii, praecipuaeque charitatis meae pignus, primam omnibus Vobis Pastoralem Benedictione peramanter impertior in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Datum Romae extra Portam Coelimonatanam V. Kalendas Aprilis MDCCCLII.

SBV626597

E
VII
F